

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

کمیسیون عالی دولتی مبارزه باحوادث

موارد کاربردی و طرز العمل استفاده از بودجه اضطراری ملی

برای متضررین و آسیب دیده گان حوادث

تاریخ : 1395 / 5 / 20

موارد کاربردی و طرز العمل استفاده از بودجه اضطراری ملی

برای متضررین و آسیب دیده گان حوادث

مقدمه :

افغانستان کشوریست که به صورت مکرر و متداوم شاهد وقوع حوادث گوناگون بوده که منجر به تلفات جانی، خسارات مالی و برهم خوردن سیستم معیشتی خانواده هادر این مرزوبوم گردیده است .

مخصوصا طی دو دهه اخیر تأثیرات ناگوار ناشی از این عوامل و پدیده ها چند برابر بیشتر شده که در نتیجه سبب بروز مشکلات و دشواری های بیش از حد و غیر قابل پیشبینی در ازدیاد تلفات جانی، خسارات هنگفت مالی، عدم مصونیت غذایی، مهاجرت های کتلوی، کثرت روزافزون بیجاشدن های داخلی، شیوع پرابلمهای حاد صحتی، تهدیدات امنیتی، بالارفتن سطح بلند فقر، تخریب محیط زیست، کاهش محصولات و فرصت های تولید و عواید، افزایش میزان آسیب پذیری و بسا مشاکل و پدیده های منفی دیگر گردیده است .

بنا در برابر چالش ها و مشکلات ذکر شده که همه ساله محلات آسیب پذیر افغانستان را معروض به خطر ساخته و با نتایج منفی و پیامد های ناگوار همراه است لازم دارد تا در رسیدگی به آن حد اقل اقدامات و عرضه خدمات بشری را سازمان داد .

بدین ملحوظ ساختارهای مدیریتی رسیدگی به حوادث در کشور طوری ایجاد و نهادینه گردیده که کمیسیون عالی دولتی مبارزه باحوادث در رهبری این ساختار (چارچوب سازمانی) مدیریت حوادث قرار دارد تا در حساس ترین و دشوار ترین حالات با آسیب دیده گان دلجوئی و رسیدگی لازم بعمل آورد .

به همین منظور دولت مقادیری از امکانات مالی و ظرفیتی را در اختیار کمیسیون عالی دولتی مبارزه باحوادث قرار داده تا با استفاده از آن حتی الامکان در رسیدگی به حوادث در محدوده امکانات رسیدگی و اجراءات لازم نماید .

(مبنی)

ماده اول :

این طرز العمل در مطابقت با قانون مبارزه با حوادث و بتاسی از پالیسیهای دولت جمهوری اسلامی افغانستان که در قبال متضررین و آسیب دیده گان ناشی از حوادث دارد در خصوص نحوه استفاده مؤثر از منابع اضطراری وضع گردیده است .

(اهداف)

ماده دوم :

وضع این طرز العمل تامین کننده اهداف ذیل میباشد :

- ✓ دلجوئی دولت جمهوری اسلامی افغانستان از بازماندگان شهدای ناشی از حوادث .
- ✓ استفاده مؤثر و بموقع از منابع اضطراری بودجه ملی در تحقق فعالیت های نهایت عاجل و موارد ضروری .
- ✓ رساندن کمک ها و مساعدت های نقدی دولت برای آسیب دیده گان و مصدومین حوادث .
- ✓ فراهم آوری تسهیلات و امکانات لازم و ضروری در امر تحقق پروسه های پاسخ دهی در حین حادثه .
- ✓ تأمین نیازمندی های اساسی و عاجل برای حفظ زندگی آنانیکه به حوادث ، مصیبت و جنگ مواجه اند رسیدگی نموده و آنرا تحت حمایت مالی دولت قرار می دهد .

(اصطلاحات)

ماده سوم :

اصطلاحات آتی در این طرز العمل مفاهم ذیل را میسراند :

- **طرز العمل :** عبارت از سلسله قواعد، معیارات و فعالیت هایست که به منظور نیل به اهداف مشخص و معین تدوین گردیده است
- **حادثه :** وضعیت و حالتیست که مردم وضع عادی زندگی و وسایل عایداتی شانرا جهت ادامه حیات در نتیجه وقوع حوادث از دست می دهند .

یابه عباره دیگر :

ازبین رفتن جدی وظایف یک اجتماع یا جامعه که دربرگیرنده تلفات و اثرات ناگوار انسانی، مادی، اقتصادی و محیطی گردد.

- **مصدومین حادثه :** اشخاص حقیقی یا حکمی است که از اثر حادثه خسارات مالی و جانی دیده باشند .
- **جوابگوئی :** احساس مسؤلیت در برابر جوانب ذیدخل، بخصوص افراد متأثر از حوادث که نیازمند مساعدت های بشری برطبق موازین و استانداردهای پذیرفته شده باشد .
- **نیازمندی :** مقدار سهمیه که بتواند ممد و تکمیل کننده خلأ موجود بین نیازمندی های مردم متأثر شده از حوادث باشد .
- **جامعه متضرر از حوادث :** آنعه مردم که زندگی و صحت شان تحت تهدید مصائب قرارگیرد چه بی جاشده باشند و یا درمنازل شان زیست نمایند .
- **گروپ های تحت خطر :** مردمیکه وضعیت آسیب پذیری به خصوص را دارا باشند .
- **مساعدت های بشری :** تامین نیازمندی های اساسی که بتواند ضروریات مردم را در رابطه به ضروریات اولیه فراهم سازد .
- **مساعدت های بی طرفانه :** مساعدت هائیکه صرفا در برابررفع نیازمندی ها صورت میگیرد و هیچ تفکیک در رابطه به نژاد ، عقیده ، ملیت ، جنس ، سن ، حالات فزیکي ویا ناتوانی های روانی در آن در نظر گرفته نمی شود .
- **توزیع عادلانه :** طرزتوزیع مساعدت ها باید متناسب ، مساویانه ودرمطابقت به شرایط محلی باشد ، مستفدین باید از سهمیه استحقاق و موادشامل در سهمیه و اوقات توزیع ان آگاه باشند .
- **حمایت :** اعضای متأثر شده از حوادث باید از حمایت مناسبی برخوردار باشند تا بتوانند در محیط جدید آنها را عیار و آشناسازند و هم چنان از مساعدت های داده شده استفاده خوب کرده بتوانند .
- **خطر :** حالتیست که قوه ببار آوردن زیان و خسارات جانی یا مالی بالاتر حوادث میسر باشد .
- **آسیب پذیری :** حالتی است که جامعه ، زیان و خسارات وارد شده از اثر خطرات طبیعی غیر طبیعی و جنگی را از لحاظ فزیکي ، اجتماعی و اقتصادی متقبل گردند.

(تعریف توضیحی از بودجه اضطراری ملی)

ماده چهارم :

کارآئی و مؤثریت کمک و حمایت دولت از اشخاص و جوامع متضرر و آسیب دیده بالاثر حوادث تاحد زیادی وابسته به موجودیت دسترسی و گسترش کمیت بودجه اضطراری ملی میباشد که در افغانستان نقش کلیدی را حکومت در راستائی تسریع مساعدت ها و تحقق کمک ها ایفا مینماید .

وجوه اضطراری ملی میتواند درجهت فراهم آوری و توجیه کمک های بشری به اشخاص و جوامعی که توانائی و ظرفیت رسیدگی به حوادث را با استفاده از عواید خویش ندارند استفاده میگردد.

همچنان با درنظر داشت اینکه افغانستان در برابر خطرات طبیعی، غیرطبیعی و ناامنی ها نهایت آسیب پذیر است و بالاثر آن صدمات و خسارات هنگفت را متقبل میشود لذا در پلان ملی دولت یک مقدار منابع مالی مشخص بمنظور دلجوئی، رسیدگی، مواظبت، واریسی و حمایت از آسیب دیده گان حوادث پیشنهاد و منظور گردیده است، تا با استفاده از آن رهبری دولت در امر رسیدگی بموقع و مؤثر برای آنعده کسانیکه معروض به خطر و آسیب اند پاسخگوبوده و در جهت کاهش مصائب و رفع نیازمندی های اضطراری شان به گونه لازم رسیدگی به عمل آورند .

وجوه اضطراری ملی متشکل از دو بخش است :

وجوه ملی برای اعاده و امداد: تمویل فعالیت ها و اقدامات برای نجات و مساعدت جوامعیکه در اثر حادثه آسیب می بینند استفاده میگردد، این وجوه هشتاد فیصد وجوه اضطراری ملی را تشکیل میدهد .

وجوه ملی برای آمادگی و کاهش : بمنظور تمویل پروژه ها ی کوچک اضطراری اما تاثیر انداز، تطبیق پلان ملی مبارزه با حوادث و دیگر فعالیت های جلوگیری و کاهش که در کوتاه مدت قابل تطبیق باشد استفاده میشود، این وجوه بیست فیصد مجموع وجوه اضطراری ملی را مطابق پالیسی فعلی دولت تشکیل میدهد .

نظارت : دریافت کننده گان وجوه اضطراری ملی به صورت دوره ئی هم از نظر برنامه و هم از نظر مالی نظارت میگردد تا از رسیدن به اهداف که وجوه برای آن بکاربرده شده اطمینان حاصل گردد طوریکه نظارت شامل بررسی تحلیل مالی، برنامه ها، اجراءات و موضوعات اداری مربوط به هر کمک بلا عوض باشد.

ماده پنجم: بودجه اضطرار ملی در موارد آتی استفاده شده می تواند:

- اجرای مساعدت های نقدی برای خانواده های شهدای ناشی از حوادث غرض دلجویی از بازماندگان.
- توزیع مساعدت های نقدی برای انانیکه منازل شان بالاثر حادثه تخریب و یا شدیداً خساره مند شده باشد.
- اجرای مساعدت های نقدی بمنظور تداوی مجروحین حادثات.
- اجرای تخصیص از منابع بودجه اضطراری ملی برای کمیته های ولایتی مبارزه با حوادث غرض انجام فعالیت های کوچک اضطراری وانسجام بهتر امور رسیدگی به آسیب دیده گان .
- ازین منابع میتوان درجهت تدارک مواد اولیه در حالات استثنایی و پروسه انتقالات غرض توزیع به متضررین تحت شرایط خاص استفاده نمود.
- تمویل پروژه های کوچک اضطراری که اکمال آن خطرات را رفع وآسیب پذیری را کاهش دهد و درصورت عدم تکمیل واحیاء مجدد آن مشکلات وموانع جدی را برای باشنده گان محل ایجاد نماید .

(تثبیت، تشخیص و تفکیک مستحق)

ماده ششم:

- ✓ تلفات ناشی از حادثه دقیق ساخته شود.
- ✓ برطبق ضرورت سروی تخنیکی بمنظوردریافت تخصیص نیازمندیها تکمیل شود.
- ✓ تثبیت افراد ویا جوامعی که بالاثر حوادث متضررشوند .
- ✓ جمع اوری معلومات مربوط به ارقام دقیق تلفات وخسارات وپیامد های ناگوار حادثه .
- ✓ تثبیت وعلم آوری اینکه کدام فعالیت ها شرایط حاد اضطراری را داراست .

(نحوه استفاده از بودجه اضطرار)

ماده هفتم:

ارائه مساعدت های نقدی غرض دلجویی بازماندگان شهدا، کمک به مالکین منازل تخریب و یا خسارمند شده و رسیدگی به مجروحین ناشی از حوادث حسب ضرورت از بودجه اضطراری ملی ذیلا اجرا شده میتواند:

الف: شهدای ناشی از حوادث:

- اجرای مساعدت نقدی از بودجه اضطراری دولت برای بازماندگان شهدا مبلغ (100000) یکصد هزار افغانی.
- فهرست شهدای ناشی از حوادث بعد از تصدیق و تأیید کمیته مبارزه با حوادث ولایات و مراجع مسؤل و زیربط ترتیب و آماده گردد.
- حقوق مساعدت برای ورثه شرعی شهید قابل پرداخت میباشد.
- در حالات استثنایی اگر هویت شهید در حین حادثه تثبیت شده نتواند در آن صورت موجودیت وثیقه شرعی وراثیه ان ضروری پنداشته میشود.

ب: زخمیان ناشی از حوادث:

- برای زخمیان داخل بستر (ریکوری) که شدیداً مجروح شده و احتمال قطع یکی از اعضا یا معلول شدن شان متصور باشد به شمول تداوی رایگان مبلغ (30000) سی هزار افغانی مساعدت نقدی میشود.
- برای زخمیان که دچار جراحات عمیق گردیده و ایجاب بستر شدن را نماید تداوی رایگان شده و مبلغ (15000) پانزده هزار افغانی مساعدت نقدی صورت می گیرد.

ج: منازل تخریب و یا خساره مند شده:

- برای آنانیکه منازل شان کلاً تخریب و غیر قابل استفاده شده و نشمین در آن ممکن نباشد ضمن اینکه تحت کمکهای اولیه بشردوستانه قرار میگیرند مبلغ (30000) سی هزار افغانی از بودجه اضطراری دولت مساعدت نقدی میشوند.
- برای آنانیکه منازل شان حد اکثر 50٪ تخریب و قسماً غیر قابل استفاده گردیده ضمن ارائه کمکهای بشری مبلغ (10000) ده هزار افغانی از بودجه اضطراری ملی دولت مساعدت نقدی شده میتواند.

- لست منازل تخریب و یا شدیداً خساره مند شده ناشی از حوادث بعد از سروی دقیق و تأییدی کمیته های ولایتی مبارزه با حوادث آماده و قابل اجرا میباشد.
- ملاحظه اسناد ملکیت در حین سروی و در بعضی موارد استثنایی ضرورت به اخذ فوتو از محل حادثه ضرورت دیده میشود.

ماده هشتم:

الف: برای انانیکه دکاکین ، محلات تجارتي و یا سرمایه های دورانی شان بالاثر حوادث طبیعی به ویژه حریق کلاً از بین رفته ، در همچو حالات بمنظور احیای شغل برای متضرر بعد از بررسی همه جانبه و تصدیق مراجع زیربط برای مالک جایداد قرضه های بانکی بدون ربح یا با در نظر داشت کمترین فیصدی ربح تحت شرایط مناسب داده میشود تا متضرر حد اقل بتواند در احیای مشاغل خویش به گونه ابتدایی اقدام نماید.

ب: درحالاتیکه بالاثر حوادث شخص حکمی مالک زمین ،موتر ،سرای ،دکان وسایرین جایداد خود را ازدست دهند به هیچ عنوان جبران خساره درهمچوموارد پرداخته نمی شود.

(تدارک مواد اولیه با استفاده از بودجه اضطرار ملی)

ماده نهم:

- مواد اولیه با استفاده از بودجه اضطرار ملی زمانی تدارک شده میتواند که :
  - در ذخایر اضطراری در سطح ولایت یا محلات که حادثه در مربوطات آن اتفاق افتاده کمبود مواد اولیه (مواد غذایی ، غیر غذایی و ادویه) جدامحسوس باشد.
  - تدارک مواد بر اساس ضرورت پیشنهادمیگردد و ترتیب اسنادان به سیستم نرخگیری به روئیت نازلترین نرخ بدست آمده مشروط براینکه وجوه مورد نیاز از (۲۰۰۰۰۰۰) دو میلیون اضافه نباشد توسط کمیته های ولایتی مبارزه با حوادث ولایات انجام در تمویل آن از بودجه اضطراری استفاده شده میتواند.

(تمويل پروژه های فوق العاده اضطراری)

ماده دهم:

راه های مواصلاتی و تاسیسات عام المنفعه ايکه بالاثر حوادث تخریب شوند و عدم اقدام عاجل در احیا و بازسازی آن باعث ازدیاد آسیب پذیری مردم محل گردد و یا احتمال صدمه رسیدن به مردم کاملاً مشهود باشد و ناشی از آن وقوع حوادث ثانوی توام با خسارات و تلفات متصور باشد در آن صورت پروژه اضطراری تلقی شده تمویل شده میتواند.

قابل تذکر اینکه زمان تطبیق این نوع پروژه های اضطراری معمولاً حد اکثر از (یک هفته الی اعظمی چهار هفته) امکان پذیر باشد در آن صورت با استفاده از بودجه اضطراری ملی تحت شرایط ذیل تمویل میگردد:

- پروژه ايکه کاملاً شرایط حاد اضطراری را دارا باشد.
- احجام پروژه های اضطراری کوچک و یا متوسط بوده تحقق آن در کاهش میزان آسیب پذیری مؤثر باشد .
- عدم بازگشایی و احیای مجدد تاسیسات تخریب شده باعث بروز مشکلات ، آسیب و احتمال بروز خطر برای باشندگان دو محل متفاوت گردد.
- تمویل آن در کوتاه مدت از بودجه انكشافی دولت به دلیل اینکه پروژه عاجل و اضطراری است و عدم تطبیق آن مشکلات اجتناب ناپذیر را در قبال دارد .
- تاسیسات عام المنفعه تخریب شده باید سروی دقیق شده تمامی موارد اضطراری آن پروژه مطالعه تخنیکي گردیده و بعد از آن در مورد احیای مجدد آن تصمیم اتخاذ شود.
- هزینه همچو پروژه ها با توجه بر محدود بودن منابع منظور شده سالانه بودجه اضطراری ملی و سایر نیازمندی های جوامع آسیب پذیر افغانستان حد اکثر از (10000000) ده ملیون افغانی بیشتر شده نمی تواند.

ماده یازدهم:

- افراد و اشخاص که در تحقق فعالیت های اضطراری و رساندن کمک های بشری برای آسیب دیدگان ناشی از حوادث طبیعی و غیر طبیعی مصروف اند و در حین انجام و وظیفه و یا بالاثر حوادث به نحوی خساره مند و متضرر میشوند از عین

حقوق امداد رسانی مندرجه این طرزالعمل مستفید شده میتوانند و در رفع نیازمندی شان مطابق معیار های پذیرفته شده
ومبتنی بر اسناد از بودجه اضطراری ملی مساعدت میگردند.

ماده دوازدهم:

(مبالغ اضطراریکه برای کمیته های ولایتی مبارزه باحوادث ولایات ازمنابع بودجه اضطراری تخصیص اجرا میگردد)

تحت شرایط ذیل در موارد آتی بمصرف میرسد:

الف: موارد استفاده :

- در ارزیابی سریع نیازمندی ها.
- در تحقق فعالیت های جستجو و نجات.
- در فعالیت های کوچک تحکیماتی که شرایط اضطراری مطابق توضیحات شرایط ماده (1) این طرزالعمل بوده و حد اکثر الی یک هفته قابل تطبیق باشد.
- پرداخت حقوق بازماندگان آنعده شهدا که توانمندی اقتصادی بخاطرتامین مصارفات تکفین و تدفین را نداشته باشند.
- باز ساختن راه های مواصلاتی و دور کردن مخروبه ها که باعث انسداد راه های مواصلاتی گردیده و اقدام در بازکردن آن به اساس شرایط اضطراری ممکن باشدو تحقق آن اعظمی الی یک هفته امکان پذیر باشد.
- در کرایه انتقالات مواد اولیه به محل حادثه.
- در تهیه آب صحتی و غذای گرم در اولین ساعات وقوع حادثه بر طبق ضرورت و نیازمندی مصرف شده میتواند .
- در انتقال بیجاشده گان داخلی ناشی از حادثه به ساحات امن .

ب: میکانزم استفاده:

- این بودجه اضطراری صرف در جریان حادثه بمنظور انسجام و تنظیم فعالیت های کوچک ورسیدگی به متضررین مطابق نیازمندی مصرف میشود.
- این بودجه بعد از تائید و فیصله جلسه اضطراری کمیته های ولایتی از طریق هیئت مختلط بمصرف میرسد.

- هر فعالیت اضطراری از طریق سکرتریت کمیته های ولایتی مبارزه با حوادث در اشتراک نهاد های سکتوری مربوطه در قدم نخست شناسایی گردیده و نتایج آن به مقام کمیته پیشنهاد و بعد از تصویب با در نظر داشت درجه استعجالیت آن اقدام بعمل می آید .
- سکرتریت کمیته های ولایتی تمام اسناد بودجه اضطراری مصرف شده را از مراجع مصرف کننده جمع آوری و بعد از تکمیل امضاء و مهر مسئولین غرض محسوبی به زود ترین فرصت ممکنه به مرکز اداره ارسال می دارد .
- پول تخصیص داده شده در امتداد سال مالی مصرف و اسنادمکمل آن به اداره غرض محسوبی ارسال میگردد و در صورتیکه مقداری از آن بنا بر دلایلی مصرف نشده باقی بماند الی ختم ربع اول سال بعد میتواند مصرف گردد در غیر آن بودجه باقی مانده اصولاً مسترد میگردد.
- سایر احکامیکه در خصوص کاربرد بودجه اضطراری ملی از مقام عالی کمیسیون صادر شده باشد ولایات طبقاً مکلف به تطبیق آن بوده و بعد از تکمیل پروسه اسناد آنرا غرض محسوبی به وقت معینه محول میسازد .

ج: آنعده هموطنان که بالآخر حادثات شدیداً صدمه دیده و بگونه انفرادی غرض اخذ مساعدت های نقدی مراجعه می نمایند بعد از تثبیت کامل و علم آوری همه جانبه وضعیت متضرر و ترتیب اسناد ضروری ضمیموی آن میتوان از طریق دارلانشاء کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث با در نظر داشت ابعاد خسارات وارده مساعدت نقدی در محدوده (50000-20000) افغانی از کود اضطراری ملی اجرا گردد.

(میکانزم ها و شیوه های کاری دریافت مساعدت از بودجه اضطراری ملی)

ماده سیزدهم:

الف: تمامی اسناد استفاده از بودجه اضطراری ملی شامل لست شهداء، تخریب منازل و خسارات وارده مطابق شرایط پیشبینی شده مواد (7) و (8) این طرز العمل تکمیل و از طریق اداره ملی آماده گئی مبارزه با حوادث ارزیابی دقیق گردیده و بعداً به مقام محترم کمیسیون غرض منظوری و اجرا پیشنهاد میگردد.

ب: در خصوص مجروحین ناشی از حادثه از منابع اضطراری ایکه برای ولایات تخصیص اجرا شده برویت اسناد اصولی پرداخت میشود.

ج: تمامی پیشنهادات وزارت خانه ها که تقاضای دریافت بودجه اضطراری را غرض تطبیق پروژه های اضطراری و یا تحقق فعالیت های اضطراری در مطابقت با استقامت های کاری خویش بگونه ئی نمایند بعد از ارزیابی همه جانبه در دارالانشای کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث در صورتیکه هزینه مورد نیاز آن از (5) میلیون افغانی کمتر باشد پیشنهاد و در غیر آن موضوع شامل اجندای مجالس نوبتی و یا اضطراری کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث گردیده و در مطابقت به تصویب اجراءات صورت میگیرد.

د: عرایض و مکاتیب انفرادی غرض دریافت مساعدت از بودجه اضطراری به دارالانشای کمیسیون ارجاع و بعد از ارزیابی و بررسی همه جانبه در ترتیب پیشنهاد آن عنوانی کمیسیون رسیدگی میشود.

ه: تمامی مصارف که از بودجه اضطراری تمویل می گردد ایجاب ترتیب اسناد مصرفی را مینماید که دارالانشاء اسناد مورد نظر را از مراجع مختلف ولایات ، وزارت خانه ها ، ادارات و سایر مراجع مصرف کننده دریافت و در محسوبی ان اصولا رسیدگی و اقدام مینماید .

و: طی مراحل محسوبی بودجه اضطراری اعظمی الی ختم ربع اول سال مابعد باید تکمیل و نهائی گردد و در غیر آن موجبات تاخیر گزارش داده شود و در صورت داشتن دلایل موجه در زمان معین در اجرای محسوبی آن تجدید نظر گردد در غیر آن مسولیت از جوانب تاخیر کننده بوده در مورد پاسخگو خواهد بود .

ماده چهاردهم :

تطبیق این طرز العمل توسط دارالانشای کمیسیون عالی دولتی مبارزه باحوادث ، کمیته های ولایتی و مقام دفتر ریاست اجرائیه دولت وحدت ملی افغانستان مدیریت و نظارت میگردد .

ماده پانزده هم :

این طرز العمل در (15) ماده ترتیب و بعد از تائید و منظوری مقام عالی کمیسیون دولتی مبارزه باحوادث و تصدیق شورای وزیران قابل تطبیق است .

منظور است